

На Русі проблеми держави та людини намагалися вирішувати багато людей. В історії були такі видатні постаті, які змогли не лише словом, але й корисними справами довести свою істинну любов до Батьківщини. Наприклад, Петро Аркадійович Столипін. Його всеосяжна любов до своєї Батьківщини виявилася у детально продуманій програмі реформ, що охоплювала усі сфери життя суспільства, і в якій людина виступала не як загальний гвинтик, а як окрема особистість, сформована в умовах економічної свободи та високоморальності. Колосальна роль Столипіна, яку він відіграв в історії, вочевидь занижена Деструкторами. А чому? Та тому, що їм не вигідно показувати людям приклади того, як можна вивести державу з кризи. Хотілося б відновити історичну справедливість та висвітлити досить яскраві та важливі моменти. Які цілі переслідував Петро Аркадійович? Проти кого він так самовіддано боровся і якій високій ідеї служив?

Петро Аркадійович походив зі старовинного дворянського роду. Його дід був рідним братом Єлизавети Олексіївни Столипіної — бабусі Лермонтова. А мати була дочкою видатного російського дипломата та державного діяча, канцлера Росії, світлішого князя, кавалера ордену Святого апостола Андрія Первозванного — Олександра Михайловича Горчакова. Дружина Петра Аркадійовича Столипіна — Ольга Борисівна — була правнучкою великого полководця Олександра Васильовича Суворова. Тож не дивно, що в такій родині, де з самого дитинства із покоління в покоління прищеплювалося поняття великої Батьківщини, Честі та Гідності, з'явилася така велика Людина, яка зробила чимало корисних справ для держави та народу.

Народився Петро Аркадійович у Дрездені 15 квітня 1862 року. Ріс у підмосковному маєтку Середніково, де також виховувався його троюрідний брат Михайло Юрійович Лермонтов (поет). Петро Аркадійович одружився рано, коли ще був студентом Петербурзького університету.

Наприкінці 90-х років XIX століття він вже був проводирем дворянства в Ковно. Нагадаю, що повітовим проводирем дворянства називався виборний голова дворянства повіту Російської імперії. Він обирався повітовим дворянством терміном на три роки і, що важливо, служив без винагороди, що робило дану посаду особливо почесною. Потім Петра Аркадійовича призначили гродненським губернатором. Причому він був наймолодшим (40 років) губернатором Росії. На той час в державі було неспокійно. Терористи вбили чергового міністра внутрішніх справ — В'ячеслава Костянтиновича фон Пліві. І при раптових урядових переміщеннях Столипін був перепризначений до великої Саратовської губернії, що була тоді однією з найбільш бунтарських. Він багато працював, спав лише по чотири години на добу. Оточення дивилося на нього з певною недовірою. «Пугачовщина» зростала з кожним днем, відбувалися постійні погроми та вбивства, тож треба було негайно та рішуче виправляти ситуацію. Деструктивні елементи в країні та в уряді намагалися поставити Імперію на коліна. Реформи та збалансованість політики Столипіна стосовно особистості, незалежно від того, чи був це дворянин, чи селянин, робітник чи підприємець, робили його найбільш моральним реформатором в Росії. Він не відбирав у багатих землю, віддаючи її бідним, а ставив собі за мету забезпечити усіма необхідними засобами бідних, навчити їх користуватися тим майном, яке держава допомагала їм придбати, створюючи потужний середній клас сильних особистостей, на яких будувалася велика держава.

Після програної Японсько-Російської війни Росія, втягнута в цю війну деструктивними елементами в уряді, практично «стояла на колішках». Царя ввели в оману, переконавши його, що він легко виграє цю війну, адже Росії був потрібен вихід до східних морів, без нього було важко освоювати Сибір. Потрібна була «тверда рука» для наведення порядку в країні та в апараті влади, оскільки там було чимало чиновників, котрі вели Імперію до загибелі.

Серед низки невдалих урядових призначень в історії Російської імперії призначення 26 квітня 1906 року Столипіна на пост міністра внутрішніх справ було дивом. Тоді багато хто знав, як закінчували життя попередні міністри внутрішніх справ — їх вбивали терористи. Столипін же був переконаний, що з ним нічого подібного не станеться. 27 квітня 1906 року відкрилася Державна дума. За тисячолітню історію в Росії з'явився парламент. Проте ніхто не міг навіть припустити, що Дума започаткує велике протистояння між

Государем та суспільством. Столипін почав наводити лад, поступово прибираючи від керівництва Деструкторів. Звісно, такий стан речей багатьох не влаштував. А особливо тих, хто мріяв зруйнувати Росію.

На початку липня 1906 Микола II призначає Столипіна на пост голови Ради міністрів Російської імперії. Включившись в роботу, реформи Столипіна миттєво дали свій позитивний результат, економіка країни стрімко пішла вгору, армія Росії на той час була найбільшою у світі, зміцнилися й російські гроші. За даними провідного економіста того часу Едмона Тері, за умови безперервності реформ до 1948 року населення Росії досягло б 343 млн. осіб (Європи — 336 млн.). В офіційній резолюції до парламенту Тері писав: «Якщо в більшості народів Європи в період між 1912 та 1950 роком справи підуть так само, як вони були в період з 1900 по 1912 рік, то до середини нинішнього століття Росія домінуватиме в Європі — як у політичному, так і в економічному та фінансовому відношеннях».

Ці та ряд інших фактів свідчать про те, що Петро Аркадійович працював і боровся за зміцнення держави, незважаючи на замах, які на нього здійснювалися 17 разів. Із записок Столипіна, коли він ще був губернатором Саратова: «Якісь пустуни сьогодні стріляли в мене з-за кущів». Він до цього ставився дуже спокійно та холоднокровно. Після місяця на посту прем'єр-міністра терористи вирішили перервати його життя — 12 серпня 1906 року підірвали казенну дачу прем'єра на Аптекарьському острові, якраз під час прийому відвідувачів: 32 тяжкопоранених, 27 убитих. Рознесло половину будинку. З його шістьох дітей постраждали його єдиний син Аркадій та одна з дочок, сам Столипін та решта дітей залишилися живими. Незважаючи на такі дії терористів, Столипін не відступав від своїх ідей і продовжував безстрашно працювати.

З огляду на всі ці факти, складається враження, що Петро Аркадійович служив якійсь дуже високій ідеї. Так самовіддано, «не шкодуючи живота свого», він діяв на благо людей та держави. Він ніби знав дещо більше, ніж міг сказати. Навіть перед Государем він відстоював власну точку зору, яка була корисна для його Батьківщини.

Продовження: [Петро Столипін. Служіння Богу та Вітчизні](#) .

Віктор Єфремов
учасник Міжнародної громадської організації «ЛАГОДА»

